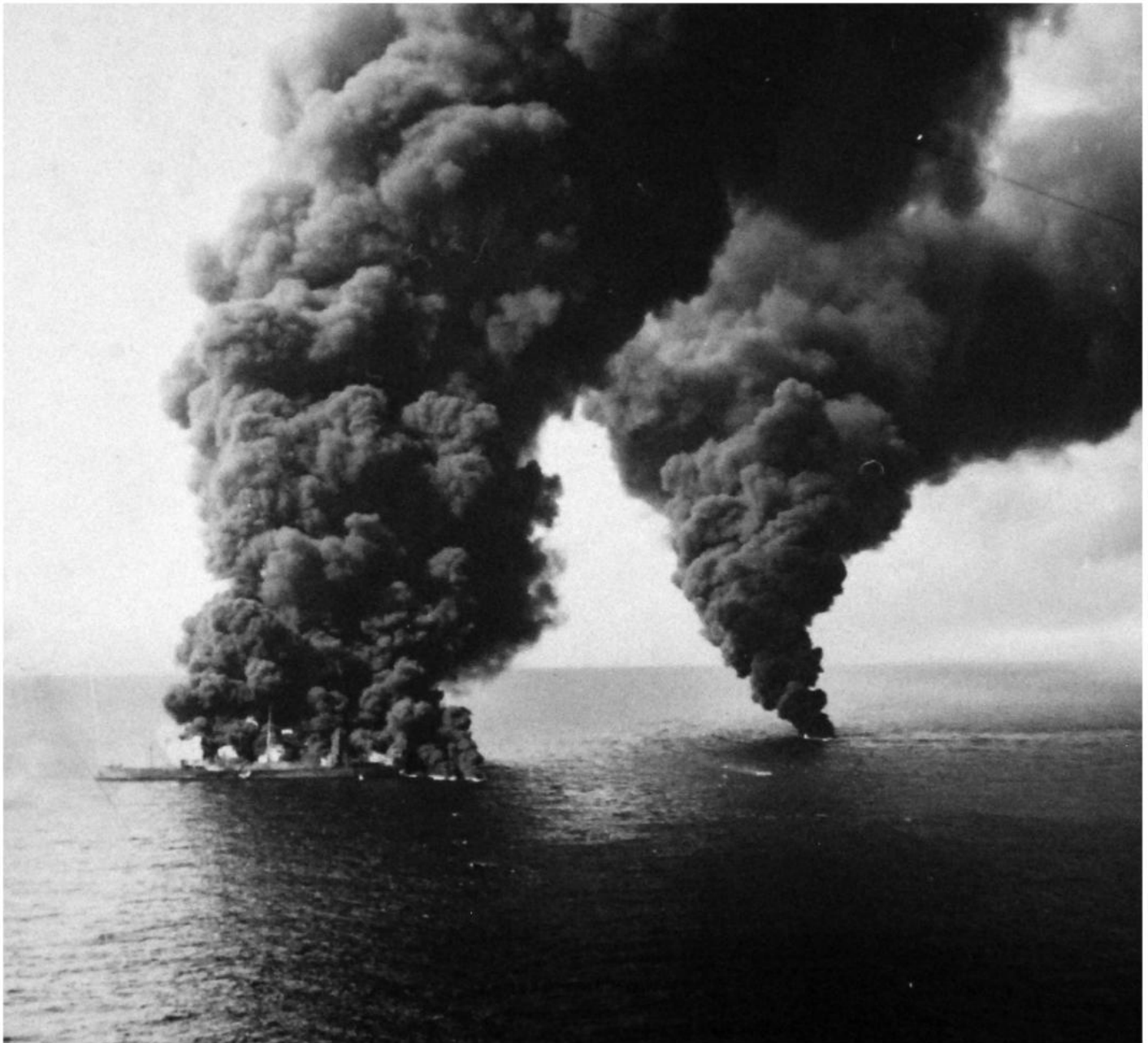


Inferno i flammer



Bildet viser et alliert tankskip i flammer etter å ha blitt truffet av torpedoer. FOTO: VIA NATIONAL HISTORY AND HERITAGE COMMAND

Sjøen brant. Mannskapet hoppet inn i flammene. De hadde ikke annet valg. Den 15. juni 1940 ble tankskipet M/T Italia torpedert. En 18 år gammel gutt fra Kirkenes var om bord.

Otto Sten Aune var lensmann i Kirkenes da han i januar 1940 ble enkemann, Maria ble bare 47 år gammel.

Sønnen Tor søkte samme måned til sjøs. Familien Aune, som opprinnelig kom fra Nordland, flyttet til Kirkenes før krigen.

Faren i huset var født i Bindal og moren på Seines i Rødøy. Den 10. oktober 1921 kom Tor til verden i Rødøy, som nummer fire i en søskenflokk som i 1927 hadde blitt til fem. Tre gutter og to jenter.

Smøregutt

Tor hadde interesse for maskiner og spesielt båtmotorer. Etter midtelskolen fikk han arbeide ved det mekaniske verkstedet hos AS Sydvaranger hvor han gikk i lære i 15 måneder. Det var til sjøs han ville, da han i januar 1940 fikk hyre som smører i maskinen på det norske tankskipet M/T Italia lå verden for hans føtter.

Selv om krigen hadde brutt ut i Europa var det ingen som tenkte at

Norge skulle bli en del av det. Vi var nøytrale, selv om krigen mellom Sovjet og Finland raste noen steinkast fra Kirkenes. I Sør-Varanger gikk 3000 soldater nøytralitetsvakt.

Fra Texas til Liverpool

Tirsdag 21. mai 1940 befant Tor seg i Barta Arthur, Texas. Klokken ni om morgenen la tankskipet fra kai med 13.000 tonn bensin om bord. Kursen ble satt mot den britiske marinebasen på Bermuda.

Klokken kvart på sju om kvelden 27. mai ankret skipet opp på Bermuda, der det ventet på konvoi. Fire dager senere lettet tankskipet anker.

Egentlig skulle hun seile til Milford Haven i Wales, men ordren ble endret til Liverpool.

U-38 inn i tjeneste

Den tyske ubåten U-38, av typen IXA, ble sjøsatt 9. august 1938, den 24. oktober ble hun satt i aktiv tjeneste med Liebe som kommandør. Den 19. august 1939 utførte U-38 sin første patrulje.

Tolv dager inn i november samme år satte Liebe kursen nordover mot den hemmelige russiske ubåtbasen i Zapadnaja Litsa, vest for Murmansk. Basen var et resultat av ikke-angreps pakten mellom Sovjetunionen og Tyskland som ble undertegnet i Moskva den 23.

august 1939, en uke før utbruddet av den andre verdenskrig.

Etter å ha vært i rekognosering utenfor Nordkapp, returnerte U-38. På vei tilbake til Wilhelmshaven senket hun to britiske og et gresk skip.

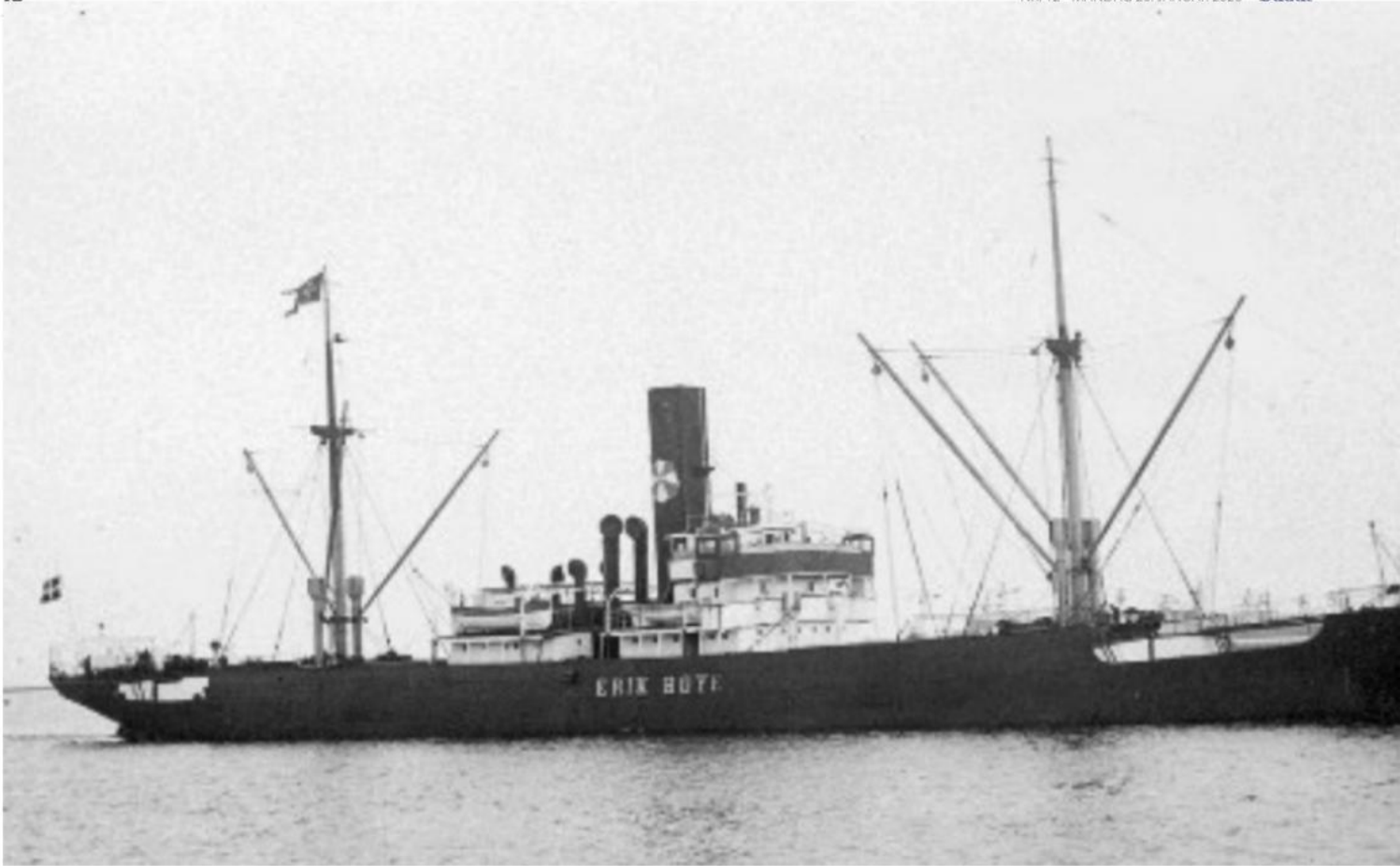
Kurs mot Irland

Torsdag 6. juni 1940 var kommandør Heinrich Liebe klar for sin femte patrulje med ubåten U-38.

Da han steg om bord i Wilhelmshaven for å patruljere farvannet sør for Irland visste han ikke at de neste dagene kom U-38 til å

Fortsetter på neste side





Det kanadiske handelsskipet Erik Boye ble også senket av U-38 den 15. juni 1940. FOTO: VIA UBOAT.NET

Fortsettelse fra forrige side

senke seks allierte skip, to av disse i konvoifart.

Inferno i flammer

Fem minutter over midnatt lørdag den 15. juni 1940 fant U-38 sitt mål. Tankskipet Italia var da på vei inn i St. George's kanal mellom Irland og Wales. Beskrivelsen av dramatikken de neste minuttene er hentet fra sjøforklaringen avgitt av overlevende mannskap.

Med 13.000 tonn bensin var Italia å betrakte som en flytende bombe. Torpedoen traff i området mellom en av lastetankene og maskinrommet. Et par sekunder senere sto flammene høyt til vær.

To livbåter ble låret, livbøyer og belter kastet over bord fra midtskips av mannskap som så livbåtene på vei ned mot vannet. Sjøen tok fyr, i røyken og flammene så vitnene sine kamerater hoppe ned i den brennende bensinen. Ilden spredte seg i en voldsom fart både forover skipet og utover sjøen.

Skipets akterende begynte å synke. Da sjøen slo inn over hoveddekket akter kom kapteinen og tre mann seg om bord i en av livbåtene, førstestyrmannen og to av mannskapet reddet seg i en motorbåt. Alle hadde de oppholdt seg midtskips da torpedoen rammet.

Søk etter overlevende

Etter å ha fått livbåtene klar av flammene søkte mennene i livbåtene uavbrutt etter overlevende i tre timer.

Ni menn som hadde oppholdt seg på akterskipet ble funnet og deres beretning om situasjonen akter ble delt. Ved eksplosjonen ble maskindørene slått opp og mannskapsgangene fylt med røyk og gass før det straks etter begynte å brenne. Karene hadde stått sammen med flere andre på dekk, noe var helt svarte i ansiktet og på kroppen.

Flere valgte å hoppe i sjøen, de ble tatt av flammene.

Reddet

Klokken fem om morgenen observerte de 16 overlevende en tråler, de rodde mot denne og noen av mannskapet gikk om bord.

Da trålmannskapet ikke hadde noen klær å avse til de 16, noen av dem nærmest nakne, ble det retur til livbåtene.

Da de kom om bord så de en livbåt med overlevende mannskap fra det canadiske handelsskipet Erik Boye.

Denne tok de på slep. Det britiske krigsskipet HMS Fowey kom



Tankskipet Italia, hvor Tor Aune var om bord, ble til et inferno i flammer 15. juni 1940. FOTO: ARNE GUNDERSEN VIA KRIGSSEILERREGISTERET.NO



En ubåt av samme type som U-38 ved kai i Wilhelmshaven. FOTO: VIA BUNDESARCHIV

dem til unnsetning klokken kvart over seks om morgenen. Livbåtene befant seg da ved Scillyøyene 45 kilometer vest av Cornwall.

Ti over halv åtte var ble mannskapene satt i land i den engelske byen Plymouth. Fra tankskipet Italia overlevde 16 og 19 døde. Fra handelsskipet Erik Boye overlevde hele mannskapet på 22. Den 2. juli returnerte U-38 til Wilhelmshaven. Heinrich Liebe ble 89 år gammel, han gikk bort i slutten av juli 1997. Tor Aune fra Kirkenes ble aldri 19.

Kilder

krigsseilerregisteret.no
 uboat.net
 Wikipedia
 Våre Falne
 Geni/My Heritage

ROGER ALBRIGTSEN

avisa@sagat.no



I januar 1940 mønstret 18 år gamle Tor Aune på det norske tankskipet Italia i Kirkenes. FOTO: FRA VÅRE FALNE



Heinrich Liebe senket tankskipet Italia den 15. juni 1940. FOTO: VIA UBOAT.NET